

Філософія / Духовність у сучасному інформаційному просторі

Свінціцька О. І.

*доцент, кандидат філософських наук, доцент кафедри видавничої справи,
редагування, основ журналістики та філології Житомирського державного*

університету імені Івана Франка

ORCID iD is 0000-0002-1095-8031

Researcher ID A-7707-2016

Житомир, Україна

Міфологізація сучасного інформаційного простору України та інтуїція в філософії езотеричних практик сьогодення

Людина ступила на поріг XXI століття з низкою нових технологій і можливостей, що змінили світ навколо неї до непізнаваності. Це, зрештою, призвело до того, що людина ніби загубилася у цьому світі і, на відміну від своїх предків, не знає меж ні своїх здібностей, ні можливостей. Така ситуація закономірно призвела до актуалізації в останні роки в світі надінтересу до «life sciences» та небувалу увагу до знань, які, розвиваючись і змінюючись, існували завжди та супроводжували всю історію людства. Доступ до цих знань був обмеженим. Сьогодні ж ступінь обмеженості цих знань стрімко зменшився. В історії людства знову наступив період, коли певна частина езотеричних знань відкривається перед людьми.

Що ж розуміє сучасна людина під езотерикою? Для більшості сучасників вона асоціюється не з магією чи містикою, а швидше з розширенням свідомості та комплексним мисленням.

У чому ж причини втрати езотерикою свого класичного значення? Річ у тім, що існуючі на пострадянському просторі езотеричні практики і методи зводяться до «магії успіху», тренінгів. Вони пропонують технології усвідомленого і успішного життя, мета яких - навчити людину «розумному життю», існуванню в гармонії з собою і зовнішнім, розвинути позитивне мислення, пробудити інтуїцію, образне, асоціативне мислення шляхом біоенергетичних практик. Увесь набір цих послуг пропонують сьогодні різні

Центри (Тренінговий центр Павла Ракова, Центр Олександра Свіяша «Розумний шлях», Центр вивчення езотеричної спадщини і розвитку Свідомості, Центр практичної езотерики Альони Плес), Програми («Шосте чуття»), Форуми (Форум про вільну енергію) і Методи тощо.

Проаналізуємо, для прикладу, місію і філософію Тренінгового центру Павла Ракова, Центру Олександра Свіяша «Розумний шлях». Спільним знаменником їх філософії, на наш погляд, є синтез давніх езотеричних знань з сучасними досягненнями передових наук. Окремого акценту і розгляду потребує ще один об'єднуючий елемент – інтуїція, щоправда у кожного вона подана «під різними соусами».

Слушною є думка українського естетика О. Поліщук, яка зазначає, що цей феномен (інтуїцію) розуміли і трактували по-різному в залежності від історичної епохи, рівня розвитку науки, особистих наукових уподобань та світоглядних переконань дослідників. Так, спочатку її розглядали як специфічне гносеологічне явище. Починаючи з ХІХ ст. її осмислювали передусім як естетичний (Ф. Шеллінг, А. Шопенгауер, Б. Кроче, А. Бергсон), а з ХХ ст. ще й як психологічний та культурологічний феномен (З. Фрейд, К. Г. Юнг). З-поміж низки напрацювань про інтуїцію у контексті дослідження, на наш погляд, потребують виокремлення ідеї мало вивченого вітчизняною філософією італійського мислителя ХХ ст. Б. Кроче. Для нього інтуїція є синонімом інтуїтивного пізнання, яке є первинним для людини. На його переконання, в ній наявне не просто дещо *formaliter*, а *materialiter* - інгредієнт, суттєво необхідний для адекватного пізнання чогось інтелектом. Крім того, інтуїція – це тотальне явище за ступенем поширення, яке розвивається у людини за допомогою естетичних практик.

Для керівника Центру «Розумний шлях» О. Свіяша у грі під назвою «Життя» основою філософії є формула: «Тіло, Душа, Дух». Інтуїція виступає наразі шостим чуттям, зв'язком з егрегором. Тобто, вона є своєрідним сигналом життя, тим, що допомагає отримувати інформацію. Крім того, це ще й обов'язковий елемент особистості.

Інший Мойсей у просторах деструктивного життя ХХІ ст. – Павло Раков керується дещо іншою формулою: «Тіло, душа, розум». Він також розуміє під інтуїцією шосте чуття, але у нього воно дозволяє творити, винаходити і генерувати. Для нього інтуїція представлена, відтак, у трьох іпостасях: інтуїція душі, інтуїція розуму та інтуїція тіла. На думку П. Ракова, люди, які розвивають у собі ці три інтуїції, стають «пророками, що бачать».

Як бачимо, інтуїція набуває своєрідного містичного забарвлення або ж вона «містицизується». Крім того, можна припустити уподібнення авторами аналізованих езотеричних практик інтуїції енергії кундаліні. Остання, як відомо із стародавніх міфів, писань, є субстанцією, що зберігається в тілі людини для особливої мети. Також вона прихована, і прихований запас цієї енергії призначений для людської еволюції, оскільки енергія кундаліні характеризується також здатністю змінювати базовий шаблон ДНК всього фізичного тіла людини. Для підтвердження наших міркувань, варто звернути увагу й на те, що кундаліні часто називають даром, який посідає важливе місце в досягненні просвітлення.

Абсолютне просвітлення означає, що проникаючи крізь завісу, людина отримує можливість пізнати те, чого ніхто ніколи не знав. Тобто, в одну мить людина отримує можливість відчувати те, що приховано, і в одну мить пізнати все. І це явна ознака інтуїції – інсайт.

Наразі з'ясуємо, що під інтуїцією розуміють ті, на кого спрямовані «езотеричні практики» подібних Центрів. За відповіддю звернемося до джерела номер один у пошуку інформації – Мережі – різноманітних форумів. Як приклад, розглянемо Форум про вільну енергію. У лінці «Розвиток надздібностей» міститься тема «Інтуїція», де наводяться думки користувачів. Відтак, «інтуїція – це здатність сприймати інформацію з інформаційного поля «напрямую», в неопрацьованому вигляді. Будь-які дані з минулого чи майбутнього»; «вона ж б чуття, чи зв'язок з егрегором (за Свіашем) чи зв'язок з вселенським розумом, так би мовити вселенський сервер, конект до якого дасть або безумство, або осяяння»; «більш складний процес взаємодії, ніж підказка

підсвідомості в критичні моменти»; «обробка інформації на підкірковому рівні. Тобто, обробляються найменші сигнали, які не доходять до свідомості, щоб не відволікати її від справ насущих. Свідомості ці сигнали доставляються в готовому вигляді, ніби нізвідки. У вигляді готового рішення» [<http://x-faq.ru/index.php?topic=194.0>].

Варто зауважити, що така варіативність трактування інтуїції в тій же Мережі доповнюється й тестами на визначення рівня інтуїції та техніками її розвитку, як-от метод Сільва [<http://www.metodsilva.ru/>].

Пам'ятаючи вислів «Для всього є причина», напрошується, як мінімум, кілька запитань. По-перше, шляхом поширення «езотеричних практик» відбувається пошук у світі тих, у кого ще не атрофувалися канали зв'язку з вищими силами? Якщо так, то кому це потрібно? Чи у науковців надто технізованої доби постала проблема – неможливість «наділити» машину інтуїцією, і вони шукають способи розв'язання цього питання? Або ж усе досить банально: особлива увага до інтуїції є неафішованим способом боротьби з найбільшим страхом людства – старістю?

Очевидно, що однозначних відповідей сьогодні ми не отримаємо. Можливо, через кілька десятків років якийсь науковець, подібно героям фільму «Прометей», які намагаються пізнати всі нерозкриті таємниці і смисл життя, скаже: «Інтуїція була тим, що захистило населення планети Земля від наступу «думаючих машин» і зберегло людину як оригінальний вид живого організму у Всесвіті». А тим часом залишається сподіватись, що «компас» у сучасному міфологізованому інформаційному просторі вестиме людину до успіху, згідно настанов Б. Кроче, через естетичні практики. Хоч не завжди нам подобаються їх форми (стріг-арт, графіті, трафарет, віджуй-арт, стакізм, нет-арт та ін.), але вони є результатом роботи найголовнішого компонента сучасних «езотеричних практик» – інтуїції і активно реагують на міфопоезис і стан суспільства та сьогоденного світу.